

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoCsp/35/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724202475
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6724202475.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov Mgr. Martina Štubniaka (sudca spravodajca) a JUDr. Jána Auxta, v spore žalobcu UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., so sídlom Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 – Michle, Česká republika, IČO: 64 948 242, podnikajúca v Slovenskej republike prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancová č. 1/A, 813 33 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 251 336, proti žalovanej A. B., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. D. XXX/X, XXX XX E., o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 14Csp/78/2024-182 z 24. júna 2024 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 14Csp/78/2024-224 z 19. augusta 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením m e n í tak, že zakazuje žalovanej akokoľvek nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území E., obec: Zvolen, okres: Zvolen, vedenými Okresným úradom Zvolen, katastrálny odbor na LV č. XXXX ako:

a) byt č. 12, F. G. 3, na 6. poschodí bytového domu ul. C. D. C. G. XXX, postavený na parcelách registra „C“: parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/XXX, b) spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, na príslušenstve v podiele 5281/891434,

na LV č. XXXX ako:

c) pozemky pod bytovým domom parcely registra „C“: parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 186 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 211 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 186 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 214 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 193 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 219 m², parc. č. XXXX/XXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 188 m², parc. č. 3410/143, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 152 m², vo výlučnom vlastníctve žalovanej v podiele 5281/891434,

a to konkrétne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na tretiu osobu, zriadiť záložné právo k nehnuteľnostiam, vecné bremeno alebo iné vecné alebo záväzkové právo v prospech tretích osôb alebo v prospech samej seba, vložiť nehnuteľnosti ako vklad do základného imania alebo iného majetku právnickej osoby, prenajať nehnuteľnosti alebo iným spôsobom ich scudziť alebo zaťažiť.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil predovšetkým aplikáciou ust. § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a tým, že pokiaľ žalobca v súvislosti s podanou

žalobou o určenie, že je voči nemu právne neúčinná zmluva o prevode vlastníctva bytu so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi H. B. a I. B. ako predávajúcimi (a oprávnenými z vecného bremena) a žalovanou ako kupujúcou (a povinnou z vecného bremena), ktorá bola zavkladovaná pod č. F./XXXX dňa 14. 02. 2024 a ktorej predmetom bol prevod bytu č. 12 na 6. poschodí vo vchode č. 3 bytového domu súp. č. XXX na Strážskej ceste vo Zvolene spolu s príslušným spoluvlastníckym podielom (vedeného na LV č. XXXX J. G. XXXX k. ú. E.), žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým sa žalovanej zakáže s týmto bytom nakladať (v rozsahu prevodu na tretie osoby, zriadenia záložného práva, vecného bremena alebo iného vecného či záväzkového práva, vloženia do majetku právnickej osoby, prenájmu či iného spôsobu scudzenia alebo zaťaženia), bol jeho návrh na neodkladné opatrenie nedôvodným pre neosvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov, resp. obavy z ohrozenia exekúcie. Podľa prvoinštančného súdu totiž nemožno stotožňovať osobu H. B. ako ručiteľa pohľadávky žalobcu a žalovanú ako jeho dcéru, vo vzťahu ku ktorej nevyplývajú z tvrdení žalobcu žiadne dôvody pre záver o jej úmysle s bytom nakladať. Iba domnienka o tom pre nariadenie neodkladného opatrenia nepostačuje, pričom možnosť žalovanej nakladať s bytom je sťažená i tým, že je k nemu zriadené vecné bremeno doživotného bývania a užívania v prospech jej otca a jeho manželky. Žalobca jednoducho žiadnym dôkazom neosvedčil, že by žalovaná robila kroky smerujúce k dispozícii s bytom.

3. V zákonnej lehote podal proti uzneseniu odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a požadované neodkladné opatrenie nariadiť. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci. V konkrétnostiach potom argumentoval, že sa podanou odporovacou žalobou domáha vyslovenia právnej neúčinnosti právneho úkonu voči žalovanej ako osobe, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu prospech. Výsledkom takej žaloby je následne rozsudok, ktorý sa vzťahuje na konkrétny exekvovateľný majetok a nie na osobu žalovaného, ktorý je povinný strieť vedenie exekúcie na predmet plnenia z odporovateľného právneho úkonu. Skutočnosť rozhodujúce pre nariadenie neodkladného opatrenia preto nemožno vzťahovať iba na konanie, resp. osobu žalovanej, ale treba ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach aj s konaním jej otca ako ručiteľa pohľadávky. Tento totiž nemá žiaden iný reálne exekvovateľný a hodnotný majetok na uspokojenie dlžnej pohľadávky, jediným majetkom je predmetný byt a aj tento už bol značne znehodnotený zriadením vecného bremena. Súd prvej inštancie pritom nezohľadnil ani skutočnosť, že žalovaná už s bytom nakladala – zaťažila ho vecným bremenom v podobe doživotného užívania v prospech jej rodičov. Podľa žalobcu pri odporovacej žalobe nemožno nariadenie neodkladného opatrenia podmieňovať preukázaním úmyslu žalovaných vykonávať úkony súvisiace s vlastníctvom veci, lebo by to mohlo viesť k ďalšiemu prevodu, po ktorom by ochrana v konaní o odporovacej žalobe bola výrazne znížená.

4. Odvolací súd následne postupujúc v zmysle ust. § 329 ods. 1 druhej vety CSP doručil žalovanej návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, napadnuté uznesenie okresného súdu ako aj odvolanie spolu s výzvou, aby sa k týmto v určenej trojdňovej lehote vyjadрила.

5. Žalovaná vo svojom vyjadrení potvrdila, že byt nadobudla na základe zmluvy zo dňa 18. 08. 2023 zavkladovanej dňa 14. 02. 2024 pod č. F./XXXX, avšak išlo len o jeden právny úkon a iné úkony z jej strany neboli iniciované v dôsledku čoho nie je namieste domnienka, že má v úmysle s bytom ďalej nakladať. Podľa žalovanej neexistuje zákonný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože návrh žalobcu sa zakladá len na domnienke, resp. obave, že jeho pohľadávka nebude uspokojená a exekúcia voči ručiteľovi bude ohrozená. V prípade exekúcie stanovuje Exekučný poriadok aj iné spôsoby výkonu exekúcie na základe majetkových a zárobkových pomerov povinného. Žalovaná žiadala uznesenie potvrdiť ako vecne správne a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

7. Odvolací súd po oboznámení sa so spisom dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania.

8. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že žalobca v podanom odvolaní síce namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak v odvolaní nijak nekonkretizoval, ktoré skutkové zistenia prvoinštančného súdu sú podľa neho nesprávnymi. Tento

odvolací dôvod teda nebol naplnený, pretože nestačí formálne citovať v zákone uvedený odvolací dôvod, ale je potrebné ho v odvolaní zadefinovať, t. j. uviesť, v akom konkrétnom pochybení má označený odvolací dôvod spočívať. A to žalobca neurobil.

9. Žalobca však v odvolaní opodstatnene namietal nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom, lebo aj podľa odvolacieho súdu nerozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 325 ods. 1 CSP, pokiaľ zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia majúce za to, že neosvedčil hrozbu takých právnych úkonov žalovanej, ktorými by mala nakladať so sporným bytom nadobudnutým od svojich rodičov.

10. Odvolací súd uvádza, že ust. § 325 ods. 1 CSP, na ktoré správne poukázal aj prvoinštančný súd rozlišuje dva dôvody, ktoré môžu viesť k nariadeniu neodkladného opatrenia. Sú nimi buď potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva právny záver súdu prvej inštancie, že žalobca neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, resp. obavu z ohrozenia exekúcie, keďže neosvedčil konanie žalovanej, z ktorého by bolo možné vyvodiť jej úmysel disponovať s nadobudnutým bytom. Odvolací súd sa s tým nestotožňuje. Jednak bola osvedčená dispozícia žalovanej s nadobudnutým majetkom v podobe zriadenia vecného bremena v prospech jej rodičov a jednak súd prvej inštancie mylne vychádzal z toho, že úkony takéhoto charakteru musia byť realizované (či pripravované) len zo strany žalovanej, hoci v danom prípade sa v súvislosti so žiadaným neodkladným opatrením jedná o odporováciu žalobu (§ 42a a nasl. Občianskeho zákonníka) smerujúcu už voči nadobúdateľovi majetku (žalovanej), z ktorého by inak bola, resp. mala byť uspokojená pohľadávka žalobcu ako veriteľa. Inými slovami, súd prvej inštancie si neuvedomil, že obavu z ohrozenia exekúcie netreba posudzovať len vo vzťahu k prípadným úkonom žalovanej ako nadobúdateľky bytu, ale vo vzťahu k tomu, či dlžník (v danom prípade otec žalovanej ako ručiteľ pohľadávky žalobcu) urobil také úkony, či choval sa tak, že to objektívne môže v konečnom dôsledku ohroziť exekúciu smerujúcu k vymoženiu pohľadávky žalobcu. V tomto smere žalovaná nespochybnila tvrdenie žalobcu, že okrem predmetného bytu nemá jej otec iný majetok postačujúci na uspokojenie pohľadávky.

12. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že osobitý charakter konania o určenie právnej neúčinnosti právneho úkonu, ktorého zmyslom je zaistiť uspokojenie veriteľovej pohľadávky odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze dispozície s majetkom aj bez preukázania konkrétnych úkonov žalovanej strany smerujúcich ku kvantitatívnej alebo kvalitatívnej zmene majetku, ktorý môže byť v exekúcii postihnutý z dôvodu, že prípadná ďalšia dispozícia s vecou by mohla výrazne ovplyvniť až zmariť účel tohto konania (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 366/2013). Rozhodnutie súdu, ktorým je totiž vyhovené odporovacej žalobe predstavuje podklad na to, aby sa veriteľ mohol po získaní exekučného titulu vydaného proti dlžníkovi domáhať nariadenia exekúcie aj na majetok, ktorý odporovaným právny úkonom z dlžnikovho majetku ušiel. V prípade, že uspokojenie veriteľa z tohto majetku nie je dobre možné (napríklad preto, že osoba, v ktorej prospech dlžník odporovateľný právny úkon urobil, už nadobudnutý majetok nevlastní), musí sa veriteľ namiesto určenia neúčinnosti právneho úkonu domáhať vydania peňažného plnenia od toho, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech, ako to určuje ust. § 42b ods. 4 OZ. Odporovacia žaloba teda sama o sebe postačuje len dovtedy, kým je ten, kto nadobudol majetok odporovaným právny úkonom vlastníkom tohto majetku. Ak vlastníctvo stratí, musí veriteľ podať proti subjektu, ktorý mal z odporovaného právneho úkonu prospech novú (ďalšiu) žalobu na peňažné plnenie.

13. Súdna prax všeobecných súdov v konaniach o odporovateľnosť právnych úkonov pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zabráni ďalším prevodom z dôvodu, aby vo vlastníckych vzťahoch k nehnuteľnostiam v priebehu konania o odporovateľnosť právneho úkonu nevznikali zmeny (napríklad rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/226/2019, sp. zn. 17Co/10/2022, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/31/2019, sp. zn. 25Co/184/2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/44/2015, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/255/2016).

14. V prejednávanom prípade bola predloženými listinnými dôkazmi osvedčená existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči otcovi žalovanej z titulu ručiteľského záväzku z úverovej zmluvy a tiež nakladanie žalovanej i jej otca s majetkom (bytom), ktorý podľa žalovanou nespochybneného tvrdenia žalobcu tvorí v podstate jediný bonitný majetok, z ktorého je možné pohľadávku uspokojiť. Tieto okolnosti

potom podľa odvolacieho súdu predstavujú dostatočný základ pre záver o obave z ohrozenia úspechu prípadnej exekúcie, ako túto podmienku nariadenia neodkladného opatrenia určuje ust. § 325 ods. 1 CSP. Preto odvolací súd dospel k záveru, že v zmysle ust. § 325 ods. 1 a § 325 ods. 2 písm. c) CSP je potrebné nariadiť žalobcom požadované neodkladné opatrenie, čo viedlo podľa ust. § 388 CSP k zmene napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým tento zamietol návrh žalobcu. Odvolací súd však neobmedzil trvanie neodkladného opatrenia (§ 330 ods. 1 CSP) do doby úhrady pohľadávky z úverovej zmluvy ako to v návrhu požadoval žalobca, lebo takto stanovený čas trvania neodkladného opatrenia by nebol stanovený určitým spôsobom. Účel definovaný v návrhu žalobcom (t. j. aby po právoplatnom skončení konania nedošlo k prevodu bytu) totiž spĺňa neodkladné opatrenie nariadené bez časového obmedzenia jeho trvania, kedy toto neodkladné opatrenie bude trvať až do jeho zrušenia súdom niektorým z postupov upravených v § 334 a nasl. CSP.

15. Nariadený rozsah neodkladného opatrenia je primeraný sledovanému legitímnemu účelu (ochranou pred neúspechom exekúcie) a nariadeným neodkladným opatrením nevznikne žalovanej žiadna zásadná ujma, pretože jej súčasný právny aj faktický vzťah k bytu sa nezmení. Ak je pravdivé jej tvrdenie vo vyjadrení k odvolaniu, že nemá v úmysle s bytom disponovať, tak nariadené neodkladné opatrenie ju žiadnym spôsobom neobmedzí vo výkone svojho vlastníckeho práva. Naopak, žalobcovi dáva garanciu, že v priebehu konania vo veci samej nedôjde k scudzeniu, prípadne k (ďalšiemu) faktickému alebo právnomu zaťažaniu. Nariadené neodkladné opatrenie má pritom priamu väzbu na konanie vo veci samej, v ktorom sa žalobca domáha určenia neúčinnosti právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu bytu. Napokon odvolací súd poznamenáva, že nebolo v prejednávacom prípade prípustné zabezpečovacie opatrenie podľa ust. § 343 CSP, lebo ním nemožno dosiahnuť účel sledovaný nariadeným neodkladným opatrením.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.